

‘Better in, better out’

Met ondersteuning van Virtuele Thuiszorg Nederland (VTZN)

Een promotieonderzoek van dhr. Dronkers (Eimers, 2010) laat zien dat dat fit een operatie ingaan, een positieve invloed heeft op het herstel. Dhr. Dronkers stelde vast dat hoe beter een oudere patiënt het ziekenhuis ingaat, hoe beter deze patiënt er weer uitkomt. Naast het behouden of verbeteren van de conditie, heeft ook een gezond voedselpatroon invloed op het herstel (de Jong, 2017).

Een anesthesist bepaald voorafgaand aan een operatie welke vorm van verdoving er wordt toegediend. Er kan gekozen worden tussen drie verschillende opties:

- Lokale anesthesie, waarbij alleen het te opereren deel wordt verdoofd;
- Regionale anesthesie, waarbij een deel van het lichaam(bijvoorbeeld het hele been) wordt verdoofd;
- Algehele anesthesie/Narcose, waarbij de patiënt tijdelijk in een diepe slaap wordt gebracht. Deze variant wordt voornamelijk gebruikt bij lange operaties en bij bepaalde lichaamsdelen, zoals de hersenen (asz,2017)

Tevens is het mogelijk een narcose te combineren met lokale anesthesie. De keuze van de anesthesist wordt altijd gedaan in overleg met de patiënt. De soort anesthesie die wordt toegediend hangt wederom af van de gezondheid. Hiervoor wordt er altijd een lichamelijke screening gemaakt, waarbij in ieder geval polsslag en bloeddruk worden gemeten. Met behulp van Virtuele Thuiszorg Nederland kunnen er al voor de afspraak metingen worden gedaan. Na de metingen, die worden opgeslagen in een Persoonlijke Gezondheidsomgeving, kan de patiënt eenvoudig uitsluitend de juiste informatie delen. Tevens moeten patiënten nu voor de operatie een aantal keren naar het ziekenhuis komen voor taken die ook op afstand gedaan zouden kunnen worden. Virtuele Thuiszorg Nederland helpt patiënten met de taken op afstand.

Bij veel operaties bestaan er tegenwoordig standaard behandelpaden, bijvoorbeeld bij een knie- of heupprothese (rapid recovery). Dit houdt in dat, wanneer de operatiedatum bekend is, er een standaard pad wordt afgelegd met vastgelegde tijden. Veel van deze behandelpaden kunnen, bij verschillende ziekenhuizen, worden gevolgd met een applicatie door de cliënt. Virtuele Thuiszorg Nederland ondersteunt de cliënt en haar omgeving, via een handige regelplatform, met het volgen van dit behandelpad.

Kortgezegd kan Virtuele Thuiszorg Nederland de patiënt begeleiden en ondersteunen om zo goed mogelijk een operatie in te gaan, maar ook om snel te herstellen. Dit wordt gedaan met de inzet van de volgende elementen¹:

- Een welzijnscoach van het welzijnscentrum (Delfzijl/Arnhem);
- Welzijn-, leefstijl-, meet- en veiligheidshulpmiddelen;
- Een Persoonlijke Gezondheidsomgeving (vanaf nu PGO);
- Een tablet met de verschillende regel- en ondersteuningsapplicaties;

¹ Eventueel kunnen elementen worden weggelaten. Per patiënt wordt er gekeken welke combinatie van elementen die specifieke patiënt helpt om zo goed mogelijk de operatie in te gaan.

- Nettie Goedgeregeld en Regelhulp;
- (Nettie) Safesight;
- Zodos (PGO);
- Digi-Connect (beeldbellen)

Een welzijnscoach van het welzijnscentrum

Virtuele Thuiszorg Nederland heeft twee welzijnscentra, in Delfzijl en Arnhem. Op de welzijnscentra zitten welzijnscoaches, die één op één beeldbelcontact hebben met de aangesloten patiënten. De welzijnscoaches worden in eerste instantie geselecteerd op empathische eigenschappen. De welzijnscoaches worden gekoppeld aan patiënten, zodat de welzijnscoach een persoonlijke buddy wordt van de patiënt. Het is mogelijk om dagelijks (uitgezonderd weekenddagen) beeldbelcontact te hebben met de welzijnscoach.

De welzijnscoach kan tijdens het gesprek een patiënt helpen bij het doen van zelfmetingen. Veel metingen kunnen tegenwoordig thuis worden uitgevoerd, alleen vaak mist een stukje begeleiding bij deze metingen (voornamelijk bij ouderen) (Nursing, 2017). Aan de hand van de meetgegevens kan de welzijnscoach geruststellen of ondersteunen. De welzijnscoaches worden hierin bijgestaan door een verpleegkundige achterwacht. De welzijnscoach kan de patiënt coachen om zo fit mogelijk de operatie in te gaan. In overleg met de verpleegkundige kan de welzijnscoach de patiënt activeren om meer in beweging te komen en gezond te eten. Zoals hierboven beschreven helpt een goede conditie en gezond eten de patiënt om fitter uit een operatie te komen. De welzijnscoach zorgt, samen met de verpleegkundige, voor begeleiding op maat. Normaliter neemt de (ondersteuner) anesthesie een standaard vragenlijst af bij de patiënt. Deze vragenlijsten kunnen nu onder begeleiding van de welzijnscoach thuis worden ingevuld. De patiënt deelt, via het PGO, de vragenlijst, waardoor de afspraak met (ondersteuner van de) anesthesioloog efficiënter kan verlopen. Eventuele andere vragenlijsten, zoals een vragenlijst voor ondervoeding, kan ook afgenomen worden door Virtuele Thuiszorg. Om goed een operatie in te gaan is het namelijk heel belangrijk om voldoende eiwitten binnen te krijgen.

Welzijn-, leefstijl-, meet- en/of veiligheidshulpmiddelen

Bij afsluiting van de Virtuele Thuiszorg dienst wordt de patiënt voorzien van verschillende soorten zorgtechnieken. De zorgtechnieken worden afgestemd op de zorgvraag van de cliënt en/of behandelaar. In deze case staat het doen van thuismetingen en fitheid centraal. Hierdoor wordt er gekozen (als basis) uit een fitbit, een digitale weegschaal en de Checkme Pro. Deze basis kan eenvoudig worden uitgebreid, wanneer de situatie van een specifieke cliënt hierom vraagt.

Uit benoemd onderzoek (pagina 1) blijkt dat iemand die fit een operatie in gaat er vaak ook fitter uit komt. Dit houdt ook in dat iemand daardoor sneller naar huis kan na een operatie. Echter levert dit extra inspanning op voor de behandelaar voorafgaand aan de operatie. Virtuele Thuiszorg Nederland biedt, met behulp van zorgtechnieken, onder andere ondersteuning bij het vergroten van de fitheid. De behandelaar stelt behandeldoelen op. Behandeldoelen die de fitheid beïnvloeden zijn activiteit en gewicht. Deze behandeldoelen kunnen worden gemonitord door Virtuele Thuiszorg. De welzijnscoaches kunnen, aan de hand van het monitoren, cliënten specifiek coachen, zodat doelen behaald worden. Coaching is hierdoor gericht op de persoon.

Tevens worden, voorafgaand aan een operatie, een aantal waarden gemonitord. Polsslag en bloeddruk worden gemeten, om de vorm van anesthesie te bepalen. Met behulp van de Checkme Pro kunnen er verschillende waarden gemeten worden, namelijk hartslag, bloeddruk, saturatie, temperatuur en ecg. Gegevens van de Checkme Pro kunnen wederom worden gemonitord worden door welzijnscoaches. Bij noemenswaardige afwijking kan er eerst geschakeld worden met een verpleegkundige. Resultaten kunnen ook gedeeld worden met de behandelaar. De Checkme Pro is een medisch CE-gemarkeerd product.

De PGO

Cliënten van Virtuele Thuiszorg Nederland worden voorzien van een PGO, namelijk Zodos. Zodos is koploper in de ontwikkeling van de Medmij richtlijnen voor PGO's (Jacobs, 2017), waardoor er veel aandacht is voor het behouden van privacy. Via een PGO kan een cliënt zelf al haar gezondheidsinformatie bijhouden. De bovengenoemde hulpmiddelen van Virtuele Thuiszorg Nederland kunnen (al dan niet in de toekomst) gekoppeld worden aan de PGO. Meetgegevens komen hierdoor direct in de PGO terecht, zonder dat deze handmatig overgenomen dienen te worden (bijvoorbeeld wanneer de cliënt weegt komt het gewicht automatisch in de PGO). De optie om handmatig in te voeren is er ook. De cliënt kan persoonlijke (behandel)doelen noteren. Hierin kunnen de behandeldoelen van de behandelaar worden overgenomen. Een doel van Zodos is om alle Zorg Informatie Bouwstenen (Zib's) erin te verwerken. Zorg informatie bouwstenen zorgen voor een generieke manier van registreren (Nictiz, 2018).

De PGO kan gedeeld worden met zorgverleners. Delen wordt ten alle tijden gedaan door de cliënt. De cliënt is eigenaar van zijn eigen gegevens en bepaald wat met wie gedeeld wordt. Een optie is om alle informatie te delen met de welzijnscoach. De welzijnscoach zal dan samen met de verpleegkundige begeleiding om maat bieden, zodat een patiënt zo fit mogelijk een operatie ingaat. Mede doordat Zodos gebruik maakt van Zib's kan Zodos (bijna altijd) gekoppeld worden aan HIS en EPIC. Hierdoor komt gedeelde informatie, door de cliënt, op de juiste plek terecht in het registratiesysteem van de zorgverlener. Dit maakt een efficiëntere veilige manier van informatiedelen mogelijk, waarbij de cliënt centraal staat.

Het delen van informatie is zo eenvoudig mogelijk gemaakt. De cliënt kan een keuze maken uit een zorgplan, bijvoorbeeld knieprothese, en welke zorgverlener het moet ontvangen. Door vervolgens op verzenden te drukken wordt alleen de juiste informatie gedeeld met de juiste zorgverlener. Door de het kiezen van het zorgplan hoeft de cliënt niet zelf na te denken welke informatie eventueel van invloed is voor de zorgverlener. De zorgplannen in zodos zijn wederom gebaseerd op de eerdergenoemde Zib's.

De tablet

Alle cliënten worden Virtuele Thuiszorg Nederland worden voorzien van een tablet. Bij het inrichten van de tablet zal er wel gekeken worden naar de reden van aanvragen. In het geval van een operatie moet de tablet ondersteunend zijn aan de behandeling. De tablet is daardoor voorzien van verschillende regel- en ondersteuningsapplicaties. Nettie en safesight worden hieronder toegelicht.

Nettie #Goedgeregeld en #Regelhulp

De Nettie applicaties zijn bedoeld om het netwerk te activeren en ondersteunen. Sinds de vernieuwingen in de zorg ligt de nadruk op zelfredzaamheid. Hulp moet zo veel mogelijk komen van het netwerk van de cliënt (movisie, 2015). Echter is er op dit moment een te kort op informele zorgverleners vanuit het netwerk. Vaak heeft een cliënt maar een klein zorgnetwerk. Een te kort aan deze informele zorgverleners komt door verschillende oorzaken, zoals een klein netwerk, vraagverlegenheid van de cliënt en beperkte vaardigheden in het netwerk (Zwart-Olde, I.; Jacobs, M. & Broese van Groenou, M., 2013). Een klein zorgnetwerk zorgt ervoor dat de druk op die ene mantelzorger kan oplopen. Dit kan als gevolg hebben dat deze mantelzorger ook nog wegvalt. Voorafgaand voor een operatie moet een hoop geregeld worden. Hierbij kan hulp van een netwerk uitkomst bieden.

Vaak heeft een cliënt echter meer mensen om zich heen die met taken kunnen én willen helpen. Virtuele Thuiszorg probeert, door middel van de mantelscan (Expertisecentrum Mantelzorg, 2012), het netwerk goed in kaart te brengen. Het netwerk wordt samengevoegd in een Nettie #Goedgeregeld groep. Goedgeregeld is een applicatie die een gedeelde agenda combineert met een chatfunctie. Zowel de cliënt als de andere leden van de groep (netwerk) kunnen taken toe voegen die geregeld moeten worden. Hierbij kan degene die de taak inschiet aangeven of diegene de taak zelf regelt of dat iemand dat uit het netwerk moet doen. De overige leden kunnen vervolgens taken op zich nemen. Voorafgaand aan een operatie kan je aan regeltaken denken als vervoer naar het ziekenhuis, het regelen van thuiszorg en het regelen van hulpmiddelen. Per agenda-item bestaat de mogelijkheid om te chatten. Op deze manier zijn chats gesorteerd op onderwerp en altijd eenvoudig terug te vinden. Afspraken in het ziekenhuis, voorafgaand van de operatie kunnen in de agenda worden gezet. Netwerk kan tevens ondersteuning bieden bij het fit krijgen van de cliënt. Denk hierbij aan ondersteuning bij sporten.

Soms zal het voorkomen dat een regeltaak niet opgepakt kan worden door het netwerk. In dat geval kan Nettie #Regelhulp uitkomst bieden. In Regelhulp is het mogelijk extern hulp in te kopen, die automatisch in de Nettieagenda worden gezet. Denk hierbij aan hulp in de zorg/huishouden, vervoer naar het ziekenhuis, enzovoort. Het netwerk ziet in Nettie #Goedgeregeld gelijk dat het geregeld is.

(Nettie) Safesight

Safesight is een applicatie waarmee het behandelpad gevolgd kan worden en informatie over de operatie gevonden kan worden. Safesight is enigszins te vergelijken met de verschillende behandelpadapplicaties, waar veel ziekenhuizen al mee werken. Echter met de toevoeging van afvinkbare 'to-do-lijsten'. Op het juiste moment voor, of na, de operatie krijgt de cliënt een pushbericht als er iets moet gebeuren. Hierbij wordt er onderscheidt gemaakt in to-do taken (bijv. Regel hulpmiddelen voor na operatie) of to-show (bijv. stoppen met roken bevordert het proces). De cliënt kan to-do taken afvinken, wanneer deze gedaan/geregeld zijn. Via Nettie #goedgeregeld kan de cliënt het netwerk om hulp vragen wanneer de cliënt het niet alleen kan. In de bijlage is uitgeschreven hoe bijvoorbeeld een behandelpad voor een 'heupprothese' eruit kan zien. Een aantal belangrijke taken kunnen worden overgenomen in de Nettie agenda, zodat het hele netwerk dit meekrijgt. Binnen de safesight omgeving is een bibliotheek opgenomen waar de cliënt en/of omgeving terecht kan voor informatie over de operatie. 'To show' taken kunnen verwijzen naar de bibliotheek, zodat de cliënt altijd kan lezen wat diegene op dat moment moet weten. In de standaard 'to-do-lijsten' worden ook

taken opgenomen die invloed hebben op fitheid en de benodigde thuismetingen die gedaan moeten worden.

Naast bovengenoemde applicaties wordt er op de tablets Zodos en Digi-connect geïnstalleerd. Zodos is de PGO (zie stuk PGO) en via Digi-connect hebben de cliënten contact met het welzijnscentrum.

Na de operatie

Na een operatie zal een cliënt enkele weken tot maanden moeten herstellen. In de eerste periode kan het voorkomen dat een cliënt veel hulp nodig heeft. Tevens zal de cliënt nog regelmatig terug moeten naar het ziekenhuis voor een controle. Ook hierin kan Virtuele Thuiszorg Nederland een cliënt ondersteunen/begeleiden. Metingen die thuis gedaan kunnen worden, zoals pijnmetingen, kunnen via de PGO worden ingevuld. De PGO kan gedeeld worden met de arts voor een onderzoek. De welzijnscoaches kunnen de cliënt ondersteunen om zo snel mogelijk weer op het oude niveau te komen. De Nettie-applicaties houden het netwerk actief en kunnen na de operatie helpen met zorg/huishoudelijke taken.

Verwijzingen

Aarts, F. (2017, oktober 25). *Zelfmanagement*. Opgehaald van Nursing:

<https://www.nursing.nl/verpleegkundigen-kunnen-zelfmanagement-patienten-beter-ondersteunen/>

Albert Schweitzer ziekenhuis. (2018). *Soorten anesthesie*. Opgehaald van asz:

https://www.asz.nl/specialismen/anesthesiologie/anesthesiologie_operatiekamers/soorten_anesthesie/

de Jong, G. (2017, juli 12). *Fit klaargestoomd voor de operatie*. Opgehaald van EenVandaag:

<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/fit-klaargestoomd-voor-de-operatie/>

Eimers, D. (2010, juli 29). *Operatie voor de boeg? Zorg dat je fit bent!* Opgehaald van plusonline:

<https://www.plusonline.nl/gezondheid/operatie-voor-de-boeg-zorg-dat-je-fit-bent>

Jacobs, F. (2017, juni 8). *MedMij in Groningen: veilig gezondheidsgegevens uitwisselen tussen patiënt en praktijk*. Opgehaald van smarthealth : <http://www.smarthealth.nl/2017/06/08/medmij-groningen-veilig-gegevens-uitwisselen/>

Nictiz. (2017). *Zorginformatiebouwstenen*. Opgehaald van nictiz:

<https://www.nictiz.nl/standaardisatie/zorginformatiebouwstenen>

Zwart-Olde, I., & Jacobs, M. &. (2013). *Zorgnetwerk van kwetsbare ouderen*. Amsterdam: VU.